

Przykładowy scenariusz z edukacji społecznej i etycznej

Jadwiga Czyżewska

Co jest dla mnie ważne, a co cenne, wartościowe – scenariusz zajęć w klasach I–III

Wartość: REFLEKSJA MORALNA UKIERUNKOWANA NA ROZPOZNAWANIE WARTOŚCI

CELE:

- kształtowanie umiejętności porównywania swoich poglądów z poglądami innych;
- uruchomienie wyobraźni;
- rozwijanie refleksyjnego myślenia;
- kształtowanie wartości.

ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

Edukacja społeczna. Uczeń: 2) odróżnia dobro od zła, stara się być sprawiedliwym i prawdomównym [...].

Etyka. Uczeń: 2) zastanawia się nad tym, na co ma wpływ, na czym mu zależy, do czego może dążyć, nie krzywdząc innych [...].

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE:

- pudełko „skarbów”, a w nim: fotografie przedstawiające rodzinę oraz pojedyncze osoby, monety, długopis, muszelka, maskotka, żołnierz, książka, okulary przeciwsłoneczne, lusterko, kamyk, szalik, pendrive, klucz, dzwoneczek, nożyczki, nuty, atlas lub mapa, inne drobne przedmioty, kilka kartek papieru; postać człowieka (ludziki) – duża; niewielkie ludziki – tyle, ile grup; niewielkie kartki.

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

1. Uczniowie siedzą w kręgu. Na środku stoi „pudełko skarbów”. Jeśli uczniowie nie wypowiadają się spontanicznie, nauczyciel zadaje pytanie: co w nim może być, po czym wraz z uczniami słucha wypowiedzi uczniów.

2. Praca w grupach. Zadaniem uczniów jest obejrzenie zawartości pudełka i zastanowienie się, czy znaleźli w nim skarby, czy znalezione rzeczy są ważne w ich życiu. Kolejnym zadaniem jest zapisanie lub narysowanie przez każdego ucznia na osobnej kartce jego skarbów oraz dopisanie lub dorysowanie na kartkach tego, co jest dla nich ważne, a nie znalazło się w pudełku.

3. Każda grupa otrzymuje małą postać ludzika. Zadaniem dzieci jest podzielenie skarbów na takie, które są:

- bardzo ważne dla ciała;
- bardzo ważne dla myślenia i poznawania;
- bardzo ważne dla serca – uczuć człowieka.

4. Dzieci mogą dorysować kilka rzeczy, tak by w odniesieniu do każdego z ww. wymiarów uzyskać co najmniej trzy skarby.

5. Spotkanie w kręgu:

- Kolejne grupy przedstawiają na forum swoje prace.
- Pracują wspólnie, z wykorzystaniem dużej postaci.

- Przenoszą na dużą postać wszystkie rzeczy (tzn. napisy lub rysunki przedstawiające rzeczy, które przypisały swoim ludzikom).
- Dyskusja: Czy decyzje grup są słuszne? Dzieci uzasadniają swoje decyzje. Może zdarzyć się, że jakiś przedmiot jedna grupa przypisała np. myśleniu i poznawaniu, a inna uczuciom. Może się także zdarzyć, że dzieci podczas pracy w grupach albo podczas dyskusji całej klasy uznają coś za ważne dla więcej niż jednego wymiaru. Napis lub rysunek zostaje wówczas umieszczony w dwu lub trzech miejscach na ludziku. Uczniowie wykorzystują powtarzające się napisy lub rysunki, a nauczyciel dopisuje nazwy na zapasowych kartkach.
- Po „uporządkowaniu” ludzika dzieci wykonują kolejne zadanie, pracując w trzech grupach odpowiadających wymiarom: ciało, myślenie i poznawanie, serce – uczucia.
- Każda grupa porządkuje zebrane na ludziku nazwy rzeczy, od najważniejszych do mniej ważnych.
- Uczniowie zastanawiają się, czy czegoś ważnego nie zabrakło. W miarę potrzeby dorysowują to.

6. Praca z klasą.

Kolejne grupy prezentują na forum swoje ważne rzeczy według własnej hierarchii.

7. Praca indywidualna:

- Każdy uczeń otrzymuje kartkę formatu A4 jako kartę pracy. Będzie tworzyć mapę rzeczy ważnych dla niego.
- Na środku kartki rysuje siebie).
- Następnie wybiera spośród zgromadzonych na wspólnie opracowanym ludziku 5 nazw rzeczy ważnych i dopisuje lub dorysowuje do swojej postaci.
- Może dopisać lub dorysować inne rzeczy ważne dla niego, np. kolejnych 5 rzeczy. Tak powstaną osobiste mapy rzeczy ważnych.

8. Praca z klasą:

- Nauczyciel układa prace dzieci lub zawiesza jedną obok drugiej, po czym wszyscy je oglądają.
- Uczniowie siadają w kręgu. Nauczyciel zadaje im pytanie:
Kto dopisał (dorysował) na swojej mapie jakieś rzeczy, których nie było na mapie wspólnej, czyli na ludziku? Dlaczego to jest dla ciebie ważne?

9. Dyskusja:

- Skąd wiemy, co jest dla nas ważne?
  - Skąd wiemy, co jest ważne dla innych?
  - A czy zdarza się, że ktoś się pomylił w rozpoznawaniu ważności:
    - Coś wydawało się ważne, a okazało się mało ważne;
    - Coś wydawało się mało ważne, a okazało się bardzo ważne?
  - Skąd biorą się takie błędy?
  - Czy wszystko, co jest dla nas ważne, można kupić?
  - Jak można zdobyć, osiągnąć to, co jest dla nas ważne, ale nie można tego kupić?
- 10.** Na zakończenie każde dziecko otrzymuje niedużą kartkę papieru. Ma za zadanie wykonać coś, co kojarzy mu się z dzisiejszymi zajęciami, co jest symbolem zajęć.

11. Prezentacja prac.